

Beslut: 2008-10-13

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 13 augusti 2008

Saken

Tilläggsån

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om tilläggsån för studier på en tränarutbildning vid Högskolan i A-stad under tiden den 25 augusti 2008 – den 5 juni 2009 och uppgav sin inkomst till 183 000 kronor för kalenderåret 2007 och till noll kronor för kalenderåret 2003.

CSN avslog ansökan med motiveringen att inkomsten inte var tillräckligt hög för att ge rätt till tilläggsån.

NN överklagade den 18 augusti 2008 beslutet och anförde bland annat följande. NN arbetade hela kalenderåret 2007. Hösten 2006 läste NN kursen idrottspsykolog, 30 högskolepoäng, och ansökte om studiebidrag. Kursen sträckte sig fram till den 19 januari 2007, men NN läste klart kursen redan under 2006. NN arbetade som busschaufför från och med december 2006 fram till den 31 juli 2008. NN har gjort studieuppehåll i ett och ett halvt år och har tolkat CSN:s information som att det skulle räcka med ett upphåll på ett år, för att få tilläggsån.

CSN överlämnade ärendet den 25 augusti 2008 och inkom den 1 oktober 2008 med ett yttrande, där CSN anförde bland annat följande. De överordnade bestämmelserna i studiestödslagen och studiestödsförordningen behandlar inte frågan om studieuppehåll. CSN har dock gjort tolkningen att studiernas början ska kunna innefatta även senare perioder, när studierna påbörjas efter ett studieuppehåll. Frågan är hur långt ett studieuppehåll ska eller måste vara för att studierna åter ska anses ha börjat. Ett sätt att avgöra frågan är att ange en minsta tidsgräns för uppehållet, till exempel tolv månader. Sådana gränser låter sig dock inte kombineras med den överordnade bestämmelsen att det är inkomsten under kalenderåret närmast före studiernas början som ska läggas till grund för ett beslut om tilläggsån.

Ofta skulle studier i sådant fall alltjämt pågå under de första delarna av detta kalenderår. Om studier alltjämt pågår under en viss inkomstperiod kan samma inkomstperiod rimligtvis inte samtidigt hävdas ligga tidsmässigt före studiernas början. Ett alternativ är därför att ange gränsen till att studieuppehållet måste ha pågått under minst ett helt kalenderår. En sådan tolkning är den minst inskränkande som samtidigt kan sägas ligga i linje med den övergripande bestämmelsen om vilken inkomstperiod som ska läggas till grund för ett beslut om tilläggsån. Det är denna tolkning som kommer till uttryck i 7 kap. 3 § CSNFS 2001:1.

Av handlingarna framgår att NN tidigare studerat med studiemedel läsåret 2004/2005 och höstterminen 2006.

Författningsbestämmelser

Enligt 3 kap. 14 § studiestödlagen (1999:1395) får tilläggsån lämnas för varje vecka som den studerande har rätt till studiemedel för heltidsstudier. Tilläggsån får lämnas från och med det kalenderår då den studerande fyller 25 år. Sådana lån får dock lämnas under högst 120 veckor.

Enligt 3 kap. 12 § studiestödsförordningen (2000:655) får tilläggsån lämnas till en studerande som under kalenderåret närmast före studiernas början har haft en inkomst som uppgått till minst 415 procent av det prisbasbelopp som gäller det år då studierna påbörjas. Som inkomst räknas det belopp som utgör summan av den studerandes överskott i inkomstlagen tjänst och näringsverksamhet. Tilläggsån får också lämnas till en studerande som sammanhängande uppburit föräldrapenning närmast före studiernas början och som närmast dessförinnan haft angiven inkomst. Tilläggsån får lämnas bara för studier vid en läroanstalt i Sverige.

Enligt 7 kap. 3 § CSNFS 2001:1 anses, om den studerande gjort ett uppehåll under hela det kalenderår som föregår det år då studierna återupptas, studierna ha påbörjats efter detta studieuppehåll. Om det finns särskilda skäl bortses från studieuppehållet.

Nämndens bedömning

Syftet med tilläggslånet är att underlätta övergången från arbetsinkomster till studiestöd för studerande som hunnit etablera sig på arbetsmarknaden och som hunnit skaffa sig betydligt högre levnadsomkostnader än vad totalbeloppet i studiemedlen medger. Tilläggsån kan därför beviljas studerande som före studiernas början haft arbetsinkomster av viss storlek.

När en studerande gör ett studieuppehåll uppkommer två olika problemställningar ifråga om rätten till tilläggsån. Den första gäller studerande som fram till uppehållet uppfyllt förutsättningarna vad gäller inkomst före studierna, men som inte under studieuppehållet har arbetsinkomster av tillräcklig storlek. Regleringen i 7 kap. 3 § CSNFS 2001:1 ger dessa personer möjlighet att tillgodoräkna sig sin tidigare inkomst även i sådana fall när de gjort mycket långa studieuppehåll och får anses vara mycket generös i förhållande till syftet med regleringen. Om studieuppehållet är för

långt finns härtill en möjlighet att bortse från studieuppehållet, om det finns särskilda skäl.

I den omvända situationen – att den studerande inte uppfyllde kravet på arbetsinkomst före studiernas början före studieuppehållet, men under sagda uppehåll har arbetsinkomster av tillräcklig storlek – är föreskriften däremot mycket restriktiv och innebär att studieuppehållet måste vara mycket långt. Någon möjlighet till undantag med hänsyn till särskilda skäl finns inte i detta fall.

Överklagandenämnden konstaterar att föreskriften i 7 kap. 3 § CSNFS 2001:1 utformats på ett sätt som inte står i överensstämmelse med syftet med tilläggslånet, men att den ändå är bindande när ansökningar om tilläggslån ska prövas. NN:s rätt till tilläggslån ska därför prövas mot NN:s inkomst under 2003. Då NN uppgivit inkomsten under 2003 ha varit noll kronor har NN inte rätt till tilläggslån. Överklagandet ska därför avslås.

Mats Törnered

Karin Nyström

Beslut har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i nämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Viktor Granbom, Marie-Louise Holmberg, Margareta Lindhagen och Ulrika Lindmark
Föredragande: Karin Nyström

Kopia till CSN
Kopia till CSN, rättsenheten